

Occupational Safety

מגמות בתחום הבטיחות בעבודה

דוח סיכום שנת 2022 של מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית שפורסם ביום 5.1.2023, מצביע על ירידה משמעותית במספר ההרוגים מתאונות העבודה בשנת 2022, ביחס לשנת 2021, ובפרט בענף הבנייה שם נרשמה ירידה דרסטית של 28% בכמות ההרוגים בהשוואה לשנה הקודמת.

"להצלחה אבות רבים אך הכישלון הוא יתום" וגם את הירידה במספר ההרוגים מתאונות העבודה ניתן לשייך לכמה גורמים וביניהם גם לשיח והעלאת המודעות בנושא הבטיחות שהתגבר והתעצם בשנת 2022. נתון נוסף בדוח הסיכום לשנת 2022 שפורסם היום, מצביע גם הוא על גורם משמעותי שיכול והביא לירידה במספר ההרוגים והוא עלייה של 850% במספר תיקי החקירה הפליליים המנוהלים על ידי המינהל. נתון זה יש בו כדי להצביע על החשיבות שרואה רשות האכיפה בהגברת מאמציה בתחום הבטיחות בעבודה.

בנוסף לעליה במספר תיקי החקירה שנפתחו השנה, ניתן לראות את הגברת האכיפה הפלילית והמנהלית בתחום הבנייה הנדל"ן והתעשייה, במגוון מישורים נוספים. כך ובין היתר:

- **פסיקה** – פסק הדין המרכזי בפרשת "דלק תעשיות"¹, קיבל השנה תוקף מבית המשפט המחוזי, אשר הותיר על כנה את החלטת בית המשפט השלום שהרשיע נושאי משרה בכירים בחברת "דלק תעשיות" (מנכ"ל החברה, סמנכ"ל הנדסה, אחראי על הבטיחות, ממונה בטיחות חיצוני ו"קבלן הבית" של החברה) בביצוע עבירה שעניינה גרימת חבלה ברשלנות בגין תאונת עבודה ובעצם נתן תוקף לפסק הדין התקדימי שהרשיע תאגיד ומנהליו בגין תאונת עבודה.

- **פעילות הממשלה ופעילות חקיקתית** – כחלק מהתמקדות הממשלה בפעולות המניעה, פרסם מנהל הבטיחות בעבודה במהלך פברואר האחרון, טיוטה להערות הציבור בדבר "החלת חובת הדרכת בטיחות יומית באתרי בנייה" (זאת בניגוד לחובת הדרכת שנתית הקיימת היום). התקנות טרם נכנסו לתוקף.

כמו כן, מינהל הבטיחות פרסם באוגוסט האחרון מדיניות אכיפה בנושא פיגומים, שלפיו יוטלו צווי בטיחות על מבצעי בנייה שלא יקימו פיגומים כנדרש.

▪ **מבקר המדינה** – ביום 10.5.2022 פרסם מבקר המדינה דוח בעניין בטיחות העובדים בענף הבנייה. לסיכום הדוח, נראה כי מבקר המדינה רואה שיפור במגמת האכיפה כלפי עבירות בטיחות בענף הבנייה ומציין לטובה את המאמץ הממשלתי העולה למניעת והפחתת תאונות העבודה בענף הבנייה. עם זאת, מדינת ישראל עדיין נמצאת רחוק מהסטנדרט בעולם המערבי ביחס לכמות ההרוגים מתאונות הבנייה, ועל כך קורא המבקר להגדלת הפיקוח ולהגברת האכיפה הן באמצעות צווי בטיחות, והן באמצעות הליכים פליליים והחמרת הענישה.

- **פעילות האכיפה הפלילית** – האכיפה הפלילית צברה תאוצה משמעותית בשנה החולפת:
- עלייה דרמטית במספר תיקי החקירה הפליליים שמנוהלים על ידי המנהל – 17 תיקי חקירה בשנת 2022 בעוד שבשנת 2021 התנהלו שתי חקירות פליליות בלבד;
 - הקמת יחידת חקירות, כאשר האיוש יהיה של חוקרים במשרה מלאה של חקירות וזאת בניגוד למצב הקיים של חוקרים שמחלקים את זמנם בין פיקוח לחקירות;
 - הידוק שיתוף הפעולה בין יחידת החקירות של המנהל לבין יחידת פלס בלהב 433 של משטרת ישראל;
 - העלאת פיילוט לתוכנית ייעודית לעיצומים כספיים. התוכנית תעלה מבצעית למערכות המחשוב בשנת 2023.

נוכח האמור לעיל, ובדגש על הגידול הדרסטי בתיקי החקירה שנפתחו בשנת 2022, אנו צופים כי בשנת 2023 תורגשנה ההשלכות של פעולות החקירה הרבות שהחלו בשנת 2022. נראה, כי החשיפה הפלילית והמנהלית של תאגידים ונושאי משרה בתחום הבטיחות בעבודה תלך ותתעצם, ומומלץ להיערך בהתאם על ידי נקיטה באמצעים מניעתיים פנים-ארגוניים. דוגמה מייצגת לאמצעי מקדים אשר יש בו כדי לסייע בצמצום החשיפה היא **בניית תכנית אכיפה פנימית לבטיחות בעבודה בתאגיד והטמעתה באופן אפקטיבי**.

אנו ממליצים לכל לקוחותינו להקדים ולנקוט באמצעים מקדימים שיש ויוכלו להסדיר את פעילותם בתחום ולהביא במקרים המתאימים לצמצום החשיפה הפלילית והמנהלית של התאגיד ושל נושאי המשרה בו.

נשמח לסייע בכל סוגיה המתעוררת בקשר עם עדכון זה.

לירון קרס, עורכת דין בכירה
lironka@gornitzky.com

הילה שמעון, שותפה
hilas@gornitzky.com

גורניצקי

¹ ע"פ (מחוזי מרכז) 55670-10-21 [איתן זילביגר נ' מדינת ישראל](#) (פורסם בנוב, 12.6.2022).